

---

**Vanhusneuvoston kokous**

Aika: Keskiviikko 16.4. 2025 klo 12.30–15  
Paikka: KYMP-talo, Työpajankatu 8, kokoustila Aava

Läsnä:

Valtuustoryhmien edustajat:

Auni-Marja Vilavaara (Vihr.) pj.  
Päivi Riihilahti-Syvänen (Kok.), etäyhteys  
Vesa Paavonen (SDP)  
Jussi Silvonen (Vas.)  
~~Sami Liukkonen (PS), Reetta Angelvo-Riipisen varajäsen~~

Järjestöjen edustajat:

Leena Lähdesmäki Eläkeläiset ry., Helsingin aluejärjestö,  
Pirjo-Liisa Kangasniemi Helsingin kansallinen senioripiiri, vpj.  
Erik Wallin Samrådet i SPF Helsingfors  
Lahja Sjöblom Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri  
Simo-Pekka Hämäläinen Helsingin Kunnalliset eläkeläiset  
(Liisa Hangonmäen varajäsen)  
Eva Rönkkö Jade-yhteisö  
Marja Ruotsalainen Pääkaupunkiseudun omaishoitajat  
~~Maarit Turu-Gromoff Helsingin Muistiyhdistys~~  
Ulla Lumijärvi Helsingin seurakuntayhtymä

Kaupungin pysyvät asiantuntijat

Pia Nurme Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala  
~~Pia Nybom Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, Emmi Komlosin  
varajäsen (klo 12.30–13.30)~~  
Satu Tarula Kaupunkiympäristön toimiala, etäyhteys  
Minna Ekman Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala  
Tommi Sulander Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat (kaupunginkanslia):

Marja Säikkä asiantuntija, vanhusneuvoston sihteeri  
Tiina Lappalainen asiantuntija, vammaisneuvoston sihteeri

Vierailijat: Emilia Tiainen Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala  
Kirsi Hytti Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala  
Leena Turpeinen Sosiaali- terveys- ja pelastustoimiala

### 1 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.30.

### 2 Osallistujien toteaminen

Todettiin osallistujat. Osa on etäyhteydellä ja osa on poissa.

### 3 Asialistan hyväksyminen

Todettiin, että terveystalveta koskeva esittelijä pääsee paikalle vasta kokouksen lopussa. Muutettiin asioiden käsittelyjärjestystä niin, että kohta 5a siirrettiin kokouksen viimeiseksi käsiteltäväksi asiaksi 5a→12, ja samalla muiden asioiden käsittelyjärjestystä muutettiin seuraavasti: 6→8, 7→6, 8→7 ja 12→13.

VANHUSNEUVOSTO

**4 Muistion tarkastaminen ja edellisen kokouksen muistio**

Edellisen kokouksen muistio on toimitettu vanhusneuvostolle ja jaettu vanhusneuvoston verkkosivuilla. Valittiin tämän kokouksen muistion tarkistajiksi aakkosjärjestyksen mukaisesti Eva Rönkkö ja Jussi Silvonon.

**5 Vanhuspalveluiden arviointi, Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden arvioinnin jatkaminen**

Työvaliokunnan kokoamat lisäkysymykset ja edellisen kokouksen jälkeen tulleet täydennykset, sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen toimittamat vastaukset on toimitettu kokouskutsun liitteenä.

Vastaukset työvaliokunnan tekemiin kysymyksiin on toimitettu kokouskutsun liitteenä. Vanhusneuvostoa pyydetään paneutumaan niihin. Lisäkysymykset tai muut huomiot voi toimittaa työvaliokunnan kokoukseen 7.5. mennessä.

**6 Vanhusneuvoston toimintaraportin valmistelu ja itsearviointi kaudelta 2023–2025**

Raportti vanhusneuvoston toimintakaudesta 2023–2025 koostuu toimintakertomuksesta ja itsearvioinnista sekä ehdotuksista tulevalle vanhusneuvostolle. Luonnos toimintakertomuksesta ja kooste itsearviointikyselyn vastauksista on toimitettu liitteenä. Vanhusneuvostoa pyydetään tarkistamaan toimintakertomuksesta, että sinne on poimittu olennaiset työryhmät ja tilaisuudet, jossa jäseniä on ollut mukana. Itsearvioinnin vastaukset käytiin läpi.

**7 Lausunnot ja kannanotot****a. Kannanotto vanhusneuvoston huomioista kaupunkistrategian valmisteluun**

Käytiin läpi ja hyväksyttiin kannanottoluonnos.

**b. Kannanoton valmistelu asiakasmaksujen perimiseen ja perimättä jättämisen mahdollisuudesta tiedottamiseen**

Vanhus- ja vammaisneuvoston kokoamat kysymykset on toimitettu asiakasmaksuista vastaavaan yksikköön. Kysymyksiin saadut vastaukset on käsitelty työvaliokunnan kokouksessa. Vastaukset on toimitettu kokouskutsun liitteenä. Työvaliokunta piti olennaisena tietona, että asiaa ei ole käsitelty sotepe-lautakunnassa ja esitti, että valmistellaan asiasta kannanottoa sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle. Kannanotossa pyydetään asian käsittelemistä lautakunnassa. Tehdään valmistelussa yhteistyötä vammaisneuvoston kanssa. Vanhusneuvosto hyväksyi työvaliokunnan ehdotuksen ja päätti, että valmistellaan yhteinen kannanotto toukokuun kokoukseen.

Lisäksi todettiin, että ulosottolaitos, oikeuspalveluvirasto ja Takuusäätiö järjestivät aiheesta tilaisuuden. Keskustelua käytiin myös sotepe:n rahoituksesta ja kunta-Helsingin perimistä tilavuokrista.

**8 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia**

Emilia Tiainen ja Kirsi Hytti, sosiaali-, terveys ja pelastustoimiala

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategiaa laaditaan vuosille 2025–2029. Neuvostojen kuuleminen on osa valmistelutyötä. Helsinkiläisten näkemyksiä on koottu asukaskyselyllä lokakuussa. Kyselyyn saatiin 2604 vastausta. Vastauksia kerättiin verkkolomakkeella ja jalkautuvalla tiedonkeruulla. Kyselyssä on kartoitettu mm. digitaalisten palveluiden käyttöä ja vastaajien valmiuksia siihen. Esittely on liitteenä. Kokouksessa kerättiin vanhusneuvoston näkemyksiä palvelustrategian valmisteluun. Strategian luonnos ei enää tule kommentoitavaksi, joten vanhusneuvoston kuuleminen tapahtuu tässä kokouksessa tai kokouksen jälkeen kirjallisella kommentoinnilla.

## VANHUSNEUVOSTO

Työvaliokunta arvioi myöhemmin, onko mahdollista tehdä jälkikäteen yhteistä koontia, sillä vanhusneuvoston kausi on loppuillaan ja käsiteltäviä asioita on paljon.

Kokouksessa käydyssä keskustelussa vanhusneuvosto nosti esiin seuraavat huomiot:

Palvelujen saatavuus: Ikääntyneille tarjottavien palveluiden laadun seurannassa ja valvonnassa on tärkeää huomioida palvelujen moninaisuus ja varautua työvoiman saatavuuteen ja kielitaitoon. On tärkeää, että moninaisuus on läpäisyperiaatteella, ei erikseen. Yksinäisten ikääntyneiden määrä kasvaa, ja tarvitaan panostusta riittävien palvelujen tarjoamiseen. Inhimillinen ja arvostava kohtaaminen on tärkeää. Nuorten asuminen palveluasumisessa voisi olla yksi ratkaisu yksinäisyyteen.

Palvelujen ohjaus ja yhteensovittaminen: Iäkkäät asiakkaat tarvitsevat selkeitä ohjeita ja tukea tilanteissa, joissa edelleenohjataan toiseen palveluun. Takaisinsoittopalvelun kanssa on ollut ongelmia.

Valmius ja varautuminen: Helsinki voisi tukea ikääntyneen väestön omatoimista varautumista esimerkiksi tarjoamalla koulutusta ja resursseja varautumiseen poikkeus- ja hätätilanteissa. Korkeat lämpötilat on tunnistettu yhtenä ikääntyneisiin liittyvänä riskinä. Palveluasumisissa näihin voidaan vastata, mutta asia koskee myös Hekaa ja yksityisiä asuntoja.

Asukaskysely: On tärkeää, että kyselyt tavoittavat vielä laajemman otoksen ikääntyneistä. Vaikka palautetta on kerätty verkkokyselyn lisäksi paperikyselyillä ja jalkautuvalla työllä, jää silti tavoittamatta kotona olevia yksinäisiä ikääntyneitä. Ehdotettiin, että Helsingin tulisi toteuttaa iäkästä väestöstä koskeva laaja kysely. Tarvittaisiin useamman tuhannen otos, painottaen vanhempiin ikäryhmiin, jotta saataisiin riittävän tarkkaa ikäjakaumatietoa.

Muut huomiot: Keskustelua käytiin tilanteista, joissa herää huoli iäkkäästä ihmisestä. Huoli-ilmoituksen voi tehdä Seniori-infon kautta. Naapuriapu on hyvä vapaaehtoistoiminnan muoto, joka voi auttaa tunnistamaan avuntarpeita. Tietosuojan taakse ei tulisi mennä liian herkästi, vaan hakea apua aina tarvittaessa.

## Tauko

### 9 Toimialojen ajankohtaiset

Ikääntyneiden palvelut ja nostot ikääntyneiden hyte-toimenpiteiden toteutumisesta kasvatuksen ja koulutuksen, kulttuurin ja vapaa-ajan ja kaupunkiympäristön toimialoilla.

Käytiin läpi toimialojen edustajien kokoamia nostoja ikääntyneiden palveluista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja ei ollut kokouksessa paikalla, joten sen esittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen. Esitykset ovat liitteenä.

### 10 Muut asiat:

- a. Vanhusneuvostolle on tullut kiireellisellä aikataululla lausuntopyyntö potilas- ja sosiaaliasiavastaavien selvitykseen vuodelta 2024. Kommentointi tapahtuu Forms-lomakkeella 24.4. klo 12 mennessä. Linkki ja vastaamisohjeet lähetetään sähköpostitse kokouksen jälkeen. Lausuntopyynnön takaraja on 2.5.

### 11 Tiedotusasiat:

- a. Kerro kantasi -kysely vanhusneuvoston toiminnasta on auki 30.4. asti: <https://kerrokantasi.hel.fi/vanhusneuvosto2025> . Keskustelutilaisuus pidetään 25.4. klo 13–15 kaupungintalon tapahtumatorilla. Todettiin, että osalla on ollut vaikeuksia päästä vastaamaan kyselyyn. Kyselyn kysymykset löytyvät myös vanhusneuvoston verkkosivuilta, joten kyselyyn voi vastata tarvittaessa myös sähköpostitse.

## VANHUSNEUVOSTO

- b. Metropolia Ammattikorkeakoulussa on avattu ikääntymisen osaamiskeskittämä. Sinne kaivataan yhteistyökumppaneiksi ikääntyneitä. Liittyä voi lomakkeella:  
<https://elomake.metropolia.fi/lomakkeet/45239/lomake.html>

## 12 Terveyspalveluita koskeva arviointi

Leena Turpeinen, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Leena Turpeinen esitteli terveyspalveluiden riittävyttä ja kävi läpi vastaukset vanhusneuvoston ennalta esittämiin kysymyksiin. Esittely on liitteenä. Esittelyn jälkeen käytiin keskustelua ja esitettiin kysymyksiä.

Malmin terveysasemalla on käytössä omalääkärimalli, jossa 90 %:lle väestöstä on nimetty omalääkäri. Kysymyksiä heräsi siitä, miten oma lääkäri määritetään ja kuinka paljon lääkärin vaihtuvat. Esiin nousi omalääkärimallin laajentaminen muihin Helsingin terveysasemiin. Malli on käytössä koko kaupungissa, mutta toteutustavat vaihtelevat. Terveys- ja hyvinvointikeskusmalli on käytössä koko kaupungissa. Omalääkärimallin käyttöönottoa seurataan.

Keskustelussa pohdittiin psykiatristen sairauksien esiintymistä ikääntyvässä väestössä. Selityksenä ilmiölle on, että vanhusväestön kasvaessa myös psykiatristen sairauksien määrä lisääntyy.

Vanhusneuvosto kysyi, sisältyvätkö seulontatutkimukset, kuten mammografia ja paksusuolen syövän seulonta, kuvantamis- ja laboratoriotutkimusten hintoihin. Nämä tutkimukset kilpailutetaan erikseen.

Vanhusneuvosto nosti esiin ulkomailta muuttaneet ikääntyneet terveyspalveluiden asiakkaina ja heidän haasteensa takaisinsoittopalveluiden käytössä, sekä tulkkaukspalveluiden tarve. Asia näkyy terveyspalveluissa pidempien vastaanottoaikojen tarpeena, jotta palvelutilanteessa ehditään huomioida kaikki tarvittava. Tulkkipalvelujen saatavuus puhelimen kautta on hyvä. Todettiin, että alueilla, joilla asuu paljon vieraskielistä väestöä, tarvitaan enemmän resursseja.

## 13 Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 15.04. Seuraava kokous, joka on nykyisen vanhusneuvoston viimeinen, pidetään 21.5.2025.

Auni-Marja Vilavaara  
puheenjohtaja

Marja Säikkä  
sihteeri

Muistion tarkistivat:

Eva Rönkkö

Jussi Silvonen